

[Sonja Mikkelsen]

Landets erhvervsliv opnår fordele på grund af forskelle, ikke ligheder, i de nationale miljøer, siger den amerikanske økonom Michael Porter i sin bog »The Competitive Advantage of Nations« fra 1990. Vor erhvervsstruktur er virkelig en egenart, der er til at få øje på.

Men forskelle medfører ikke automatisk fordele for erhvervslivet generelt. Det vil variere med den enkelte virksomheds egen evne til at drage fordel af forskellene, kombineret med om de generelle forhold for en hel industri rummer en positiv udviklingsevne; det er en af Michael Porters pointer.

I et land som Danmark, der har udviklet et samfund, som nærmest forudsætter, at enhver bidrager med en høj værditilvækst i sit arbejde, er det helt afgørende, at forskning og udvikling ikke forsømmes, af to hovedårsager. Den ene er, at det har en direkte betydning for at fremstille produkter og serviceydelser med et højt videninhold. Den anden er fortsat at sikre grundlaget for et højt uddannelsesniveau.

I forlængelse heraf er vi i Socialdemokratiet meget optaget af, at formidlingen af forskningsresultater fra universitetsverdenen til nytte for erhvervslivet og samfundet som helhed bliver mere effektiv. F.eks. ser vi gode muligheder i at give forskerparkerne bedre vilkår for deres formidlingsarbejde. Isbryderprojektet, hvor højt uddannede ansættes i små virksomheder til at lave udviklingsprojekter, er et andet med samme sigte.

En tredje metode, vi bør tage i anvendelse, er at indarbejde iværksætteruddannelse i de videregående uddannelser, uanset om den studerende ønsker at fortsætte i en forskerkarriere eller den studerende forlader universitetet med en kandidatgrad.

Den anden hovedårsag til, at forskning ikke må forsømmes, er at sikre et fortsat højt uddannelsesniveau. For at sikre det på den mest effektive måde skal der sættes på at øge både kvalitet og kvantitet i de eksisterende offentlige forskningsmiljøer, hvor det videnskabelige personale har en undervisningsforpligtelse over for både kandidat- og forskerstuderende som en del af deres arbejde som forskere.

Uden denne direkte formidling på højt niveau ville det med tiden blive vanskeligt at inspirere unge og dermed tiltrække dem som forskere og således sikre en varig høj kvalitet i forskningen.

Det er ikke alene produktionsfaktorerne, vi skal koncentrere indsatsen om; den danske offentlige sektors størrelse og kvalitet spiller også en afgørende rolle som forbruger for virksomhedernes udviklingsevne. Det er ikke lige gyldigt, om det offentlige indkøbspolitik anses af udvikling eller der alene købes gammelkendte, afprøvede varer. Både stat, amt og kommune skal spille rollen som kritisk og krævende efterspørger.

Tilsvarende er det vigtigt, at både regeringen og Folketinget er bevidst om, at avanceret lovgivning ligeledes udfordrer virksomhedernes udviklingsevne. Den danske miljøindustri er et godt eksempel. Især når den fremsynde lovgivning omsættes til internationale normer, giver det virksomhederne store konkurrencemæssige fordele.

For at virksomhederne hele tiden er gearret til at klare konkurrencen internationalt, er det nødvendigt at have konkurrence på hjemmemarkedet. Derfor må vi også herinde fra tid til anden tage konkurrencelovgivningen op til vurdering.

For nogle år siden ændredes monopollovgivningen til konkurrenceloven, og de kontrollerende dele blev væsentligt amputeret til skade for konkurrencen. Det var vi fra Socialdemokratiets side ikke særlig glade for. Konkurrencerådets indsats er heller ikke imponerende. Her er man mere optaget af at privatisere – uanset om det blot medfører private monopoler – end af at fremme en reel konkurrence imellem private virksomheder.

I Socialdemokratiet er vi af den opfattelse, at det er på tide, at vi igen overvejer at vende lovgivningen om, så den i højere grad matcher lovgivningen i de fleste andre europæiske lande på dette felt, hvor det som udgangspunkt er forbudt virksomhederne at aftale sig ud af konkurrence.

Endelig skal virksomhederne opmuntres til at samarbejde. Ikke mindst i et land med vor erhvervsstruktur er det afgørende, at beslægtede virksomheder kan samarbejde om at produkt- og markedsudvikle.

I den sammenhæng er vi i Socialdemokratiet optaget af, at der nu ryddes op i de mange meget forskellige erhvervsstøtteordninger, således at kun de bedste fortsætter og de mere perspektivløse lukkes og dermed frigør midler til mere forskning og udvikling.